

Western Australia

auditor general's report

Acī Määr nē Wëër Wël yiic: Ka ke Kuɔɔny ye Wilaya yiëk Abaköök gam nē wët kuany nyin

Wët de Muraja Aam ku Wët Cekic Nyooth Wël cī Göt

Yekënë ye wël cī waar yiic nē wët de lon ripɔɔt de lon de Palimen de Wilaya de Western Australia ke Pɛɛi Dhetem ye nīn 11. Maktam de Muraja Aam (The Office of Auditor General) acī them bi wël cī keek waar yiic ka thiaaŋk kenë ka tō nē awereŋ tueeŋ waric..

Serving the Public Interest

Report 3
June 2008

This is a translation of extracts from the performance examination report tabled in the Parliament of Western Australian on 11 June 2008. The Office of the Auditor General has endeavoured to ensure it is as accurate a translation as possible of the original document.

Wët de Muraja Aam

Koc ye gam në waët kuany nyin ka ye koc lik, ku në yekënë ke keek cök tō ke kek cie ye tō në koc nhiiim rin ke ka juëc tēer në piŋ enoŋ akutnhiiim ku ajuiir ke luci ŋäär tueeŋ. Ke koc kē eya ka ye koc nicp ku ka wickē keek ka juëc, kuöt rir yiic, ye piir theer–den de tē wäär tē kēc kek bēn nyooth

Tē cie akutnhiiim ku ajuiir ke luci bikē ka ke kuony ye cök yök ku bikē luui apiath, ke koc gam në wët kuany nyin ka lēu bikē ka dhal keek yök në dhöl de ka nyuc ku rēer, ku bī kē riric cie bī jāl. Apiath enoŋ ciēeŋ akutnhom rēer etök ebēn bī koc gam në wët Kuanyin nyin bikē kuony piath biäk ka ke pial guöp, ŋän ke ciēeŋ ku thukul emēen, ku cikē bī tiit agut tē bī kek ya koc cī jāl në piir ciēeŋ akutnhomic, bikē ya naŋ ka ye keek cök noŋ ka ye keek bēl enoŋ bolith ku ŋän ke luök në aköl cie lik, ku bik ya tō ke piir–den ye tō në ciin ka ke kuony de koc nicpic. Ka cie piath enoŋ wook buk koc gam në wët kuany nyin cök mär në kaam ye piir–den ye waar bikē ya koc lēu luci ku yekē koc ke akutnhom de ciēeŋ ye luui ku mukē röth kepäc.

Ye wētē ka cie luul mēn ke koc gam në wët kuany nyin bikē ya tiŋ apiath, wärkē koc kōk. Kek ka ka bī dhiil käng yök ku yith–ken cīt koc kedhia ciēeŋ në Wilaya de Western Australiya. Bī yekënë rot looi, akutnhiiim ku ajuiir ke luci ka lēu bikē ka kuony wic ku ka nyiny tēet tō kenēnē koc gam në wët kuany nyin keek ku bī keek cök në ka yekē looi ku tē ye kek keek luoci thīn.

Lon de gem de ka kuony lui apiath awic ajuiēr yenēnē ka ka kuony waar yic ku bī keek cök tē yenēnē ciēeŋ ku ka wic koc wic kuony në röth waar. Yekēnē yen ke wēt cī ripoot tāau tueŋ. Na cak ya mēn tō ye koc gam në wët kuany nyin kek tō ke kek bō etēenē në run juëc, ka cī yök në lone yic ku ka wic abaköök piac bēn ka wäär kenēnē ka ke abaköök cī kan bēn wäär theer.

Ka noŋ wēl ke jam riric bēi kek nhial bī thiäak kenēnē koc kōk noŋ ka dhal keek në wēt thok, kuēn athöör ku gāt ku ka juëc kōk ye koc cie cök yök ka ke kuony wickē keek. Ÿen bī akutnhiiim ku ajuiir ke luci thiëëc bikē wēt tō në ye ripootē yic tiŋ/piŋ apiath bik kek luui tē juiir kek ku tē benē kek ka–ken ke kuony yieëk koc kedhia ka akutnhiiim ke ciēeŋ mat thīn, cīn raan bī nyään wēi.

Wët Cekic Nyooth Wēl cī Göt

Wilaya de Western Australiya aci koc ye gam në wët kuany nyin yiëk ŋän ke rēer në run juëc. Koc ke bō në run thiök wäär cī lo ka noŋ ka juëc riir yiic nuan keek kēcē tiŋ në koc ebō në

Lost in Transition: State Services for Humanitarian Entrants

run cī ɔ. Ke ka wic keek kāk ka ye t̄au t̄e r̄eer kek h̄in ɣon ɲoot kek ke k̄ec b̄en. Kek ka cī guōm yaan ku ajeth piōu yōk n̄e akōl kōk ku r̄eer k̄e n̄e ɣan ke abakōōk yiic n̄e kaam b̄aāric ke kek cīn ka juēc ke p̄iir.

Ka n̄oŋ ka juēc ye t̄e yen̄en̄e k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin bī nyuc t̄e cīn ḡāau ku apiath, cīt nyiny Thon de Diŋliith, kuēn e athōōr ku gāt, kuēn e cin, ka ke pial guōp ku bik l̄eu bī ka ke kuōny pial guōp yōk.. Ke kak dhal k̄ock̄e ka l̄eu bik̄e naŋ dhuk r̄ot ciēēn enoŋ k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin bik̄e yōk baai ku luōi, ku bik̄e ka kuōny n̄e w̄et lōŋ, w̄eu ku kuōny ciēēŋ t̄o n̄e ajuieeric l̄eu ku bik̄e naŋ ciēēŋ ken̄e kuat k̄oc r̄eer ku ciēēŋ akutnh̄iim n̄e Wilaya de Western Australiya eb̄en.

T̄e k̄ec̄e ka wic k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin tiŋ, ke ka l̄eu bī r̄ot looi ke ke k̄oc kāk ka cie bī t̄o ke kek l̄eu bik̄e luui ku t̄ōk̄e ke ye k̄oc ke ciēēŋ aktunhom ku ka dhal keek n̄e p̄iiric ka bī dīt ku bī nyēi–den yic r̄ier. Bī kuōny ye yōk ke luui apiath at̄o tueeŋ enoŋ k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin. Ku n̄e ye kaam tōŋē, e w̄et r̄iric enoŋ akutnh̄iim/ajuiir ke luōi bik̄e t̄e ye kek k̄an luōi th̄in waar n̄e w̄et de r̄ier yic de ka wic ka dhal k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin n̄e yōk de ka ke kuōny.

Ka N̄aar Tueeŋ bī Looi

- *K̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin ka n̄oŋ ka n̄oŋ ka dhal keek n̄e w̄et de wic̄ke kek kun a k̄ec keek tiŋ ke ka leu bik naŋ ka r̄ir yiic n̄e p̄iit–den–ic enoŋ keek ku Wilaya.*
- *Akutnh̄iim ku ajuiir ke luōi ka n̄oŋ w̄el ke l̄ek dak thook n̄e t̄e yen̄en̄e k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin ye kek r̄ōth kuōny n̄e ka ke kuōny t̄o ken̄e keek ka lui ke ka ke kuōny kāk apiath.*
- *K̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin ka l̄eu bī keek tiŋ ke ye k̄oc “at r̄iek” (k̄oc ɲoc̄p) n̄e ciēēŋ ajuieer de akutnhom de baai eb̄en ku ka ke kuōny agut t̄e cen naŋ k̄edit cī tuōl.*
- *W̄et de c̄āār de w̄etic (review) cī Akuma de Wilaya looi, ka cī jam n̄e n̄oŋ yic bī naŋ diēer, agut cī ye em̄eēn, w̄el eke cī lueel n̄e k̄e bī looi, e ka lik ke ka cen̄e keek luui.*
- *Ka n̄oŋ yeēn nyuōōth men ke n̄oŋ ka dh̄ōl l̄eu ben̄e ke gem de ka kuōny luōi th̄in bī yōk–den c̄ok k̄ōcic.*
- *K̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin ka ɲot ke n̄oŋ ka juēc dhal keek n̄e yōk de ka kuōny:*
  - *akutnh̄iim ku ajuiir ke luōi ka k̄ec ka dhal k̄oc n̄e w̄et thok ku kuēn athōōr ku gāt ka bik̄e ka ye dh̄ōl ȳindī yen piath ku luui ben̄e ka ke kuōny ya gam*
  - *ajuiieer de t̄e yen̄e juieer ku luōi th̄in cie r̄ot ye waar ka l̄eu bī l̄eu bī k̄oc gam n̄e w̄et kuany nyin cie c̄ok yōk ka juēc ke kuōny wic̄ke keek*

- *ka cĭn lon yenĕnĕ kɔc luui etɔk nĕ kem ke akutnhĭim ku ajuiir ke luɔi enɔŋ kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin, wĕt ye yeen cɔk riric bikĕ ka kuɔɔny yɔk.*

Ka Bĭ Looi Njäär Tueeŋ

Akutnhĭim ka bĭ:

- bikĕ wĕk-ken ke lĕk rin de wĕt de ka wĭc kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin, tĕ yenĕnĕ kuɔɔny luɔi thĭn ku piath de kuɔɔny ajuiĕer ku gem de kuɔɔny cɔk piath
- bĭ wĕt bæer tiŋ ke bĭ deetic, nĕ jam kenĕnĕ akutnhĭim kɔk ke kuɔɔny, dhöl yenĕnĕ ka ke kuɔɔny de akuma yiĕk kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin
- bĭ naŋ piŋ nĕ kaam de ka ke kuɔɔny kenĕ akutnhĭim ku ajuiir ke luɔi nĕ tĕ yenĕnĕ ka ke kuɔɔny gam nĕ dhöl piath enɔŋ kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin
- bĭ naŋ ka ke ajuiĕer juĕ rɔŋ benĕ ke wĕt de ka dhal kɔc nĕ wĕt thok ku kuĕn athöör nuan kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin
- wek kãŋ thook ba yök ku lon piath de ka ke kuɔɔny lĕu bĭ kek cɔk lui apiath nĕ dhöl ye wĕl mac ajuiĕer luɔi yenĕnĕ luui tĕ cĭt tɔ kãŋ thĭn
- juiĕĕerr lon yenĕnĕ kãŋ juiir ku bĭ keek gam nĕ kuɔɔny ye akuma de wilaya gam enɔŋ kɔc gam nĕ wĕt kuany nyin agut lon benĕ keek lĕer nĕ yãn kɔk ka bĭ tĕ rĕer kĕk wãäric.